ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՔՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh -22052 Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ԺԲ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 550, ՈՒՐԲԱԹ, 17 ՅՈՒԼԻՍ 2020

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՀՅԴ Հայ Դատի Կենտրոնական Խորհրդի Հաղորդագրութիւնը. Թուրքիան Նորից Ցոյց Է Տալիս Իր Իրական Էութիւնը

Թուրքիայի Հանրապետութեան նախագահի որոշումով Կոստանդնուպոլսի Սուրբ Սոֆիա տաճարը (որը ԵՈՒՆԵՍՔՕ-ի Համաշխարհային ժառանգութեան ցանկում ընդգրկուած է որպէս թանգարան) մզկիթի վերածելու քայլը ցոյց է տալիս Թուրքիայի իշխանութիւնների իրական էութիւնը: Հակառակ ստանձնած միջազգային պարտաւորութիւնների՝ թուրքական իշխանութիւնը մի կողմից անտեսում է իր միջազգային պարտաւորութիւնները, միւս կողմից պետական մակարդակով ցուցում է քաղաքակրթութիւնները արհեստականօրէն միմեանց հակադրելու իր խիստ վտանգաւոր գործելաոճը:

Այս առումով դատապարտելով թուրքական իշխանութեան այդ քայլը, այն դիտում ենք ոչ միայն յոյն ուղղափառ եկեղեցու իրաւունքների դէմ արուած քայլ, այլեւ այնպիսին, որը ոտնակոխում է Թուրքիայի փաստացի սահմաններում բնակուող ազգային ու կրօնական փոքրամասնութիւնների իրաւունքներն ու ազգային-հոգեւոր զգացմունքները:

Պատահական չէ, որ Թուրքիայի Հանրապետութեան հիմնադրութեան օրուանից այն շարունակել ու շարունակում է իր հակահայ վանտալիստական քաղաքականութիւնը, որի վկայութիւնն է նաեւ Թուրքիայի այսօրուայ փաստացի սահմաններում, յատկապէս հայկական բռնագրաւուած տարածքներում գտնուող մշակութային ժառանգութեան քանդումը կամ ձեւախեղումը: Իսկ բացառիկ դէպքում, երբ Թուրքիան վերանորոգել է հայկական յուշարձան՝ միջնադարեան ճարտարապետութեան հոյակերտ կոթողներից Աղթամար կղզու Սուրբ Խաչ

եկեղեցին, այն վերածել է թանգարանի եւ արգելել այնտեղ եկեղեցական արարողութիւնների անցկացումը:

Յատկանշական է, որ Այա Սոֆիայի տաճարն էլ 75 տարի ունէր թանգարանի կարգավիճակ, սակայն զուտ քաղաքական որոշմամբ ստացաւ մզկիթի կարգավիճակ: Այս դէպքում Աղթամարի Սուրբ Խաչ եկեղեցին որեւէ կերպ ապահովագրուած չէ նման ճակատագրից:

Աւելի՛ն, Թուրքիան այլամերժ քաղաքականութեանը զուգահեռ, շարունակում է իր առաւելապաշտական նկրտումները, որը վերջին շրջանում դրսեւորւում է հարեւան պետութիւնների տարածքներում թուրքական ապակայունացնող գործօնի աճով:

Թուրքական ապակառուցողական քաղաքականութիւնը, որը լրջօրէն սպառնում է տարածաշրջանային կայունութեանը, յատկապէս դրսեւորւում է Հայաստանի հետ յարաբերութիւններում, որի վկայութիւնը պարբերական բնոյթ կրող՝ Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարարութեան հաղորդագրութիւններն են՝ շաղախուած հակա-Հայաստան եւ հակահայ մօտեցումներով: Իր այլատեաց քաղաքականութիւնից ու քայլերից միջազգային համայնքի ուշադրութիւնը շեղելու համար, Թուրքիան մեղադրում է Հայաստանին ու միջամուխ է լինում իրեն չվերաբերուող այնպիսի հարցի մէջ, ինչպիսին ղարաբաղեան հակամարտութիւնն է՝ խրախուսելով ազրպէյճանական զինուած ուժերի յարձակողականութիւնը Հայաստանի պետական սահմանի ուղղութեամբ: Այս առումով ընդգծում ենք, որ Հայաստանի Հանրապետութեան վերանկախացման առաջին օրուանից նրա նկատմամբ թշնամական դիրքորոշում որդեգրած Թուրքիան իրաւունք չունի «բարի վարուց» քարոզներ տալու Հայաստանին:

Առաւել, Թուրքիայի խրախուսած ռազմական գործողութիւնների իրականացումը Ազրպէյճանի կողմից, հաստատապէս կ՛ապակայունացնի տարածաշրջանը եւ անկախատեսելի հետեւանքներ կարող է ունենալ դրանից դուրս եւս:

Միջազգային հանրութիւնը թէեւ բացասական արձագանգեց Սուրբ Սոֆիայի կարգավիճակը փոխելու Թուրքիայ քայլին, սակայն մեկնելով աշխարհաքաղաքական հաշուարկներից՝ լուրջ, իսկապէս Թուրքիային զսպող քայլերի չդիմեց՝ քրիստոնէական արժեհամակարգում առանձնակի կարեւորութիւն եւ խորհուրդ ունեցող յուշարձանի կարգավիճակի խեղումը կանխելու համար:

ՀՅԴ Հայ դատի Կենտրոնական խորհուրդը, համագործակցաբար աշխարհասփիւռ իր ցանցի եւ համախոհ գործընկերների հետ, շարունակում է ուշադրութեամբ հետեւել Թուրքիայի հակահայ ու այլատեաց քաղաքականութեանը եւ դրան դիմակայելու համար յստակ քայլերի կը դիմի:

ՀՅԴ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

15 Յուլիս 2020

«Հայոց Ցեղասպանութեան Թանգարան-Հիմնարկ» Հիմնադրամի Յայտարարութիւնը՝ Ս. Սոֆիայի Տաճարը Մզկիթի Վերածելու Մասին

Հայոց ցեղասպանութեան բաղադրիչներից մէկը մշակութային ցեղասպանութիւնն է: Այն չսկսուեց ու չաւարտուեց 1915-1923 թթ., այն շարունակւում է մինչ օրս:

Հարիւր տարի առաջ այն իր դրսեւորումն է գտել ինչպէս Արեւմտեան Հայաստանի, այնպէս էլ Օսմանեան Թուրքիայի այլ հայաբնակ շրջաններում եւ իրականացուել է ոչ միայն հայերի, այլ նաեւ կայսրութեան քրիստոնեայ միւս ժողովուրդների նկատմամբ:

Այն փաստը, որ հազարամեայ Կարսի Առաքելոց եկեղեցին, ինչպէս նաեւ տասնեակներով այլ քրիստոնէական եկեղեցիներ շարունակում են ձեւափոխուել մզկիթների, այն իրողութեան վկայութիւնն է, որ մշակութային ցեղասպանութիւնը շարունակւում է:

Դրա դրսեւորումներից մէկը տասնեակ տարիներ շարունակուող գանձագողութեան մոլուցքն է, երբ քրիստոնէական հետքերի վերացման գործին՝ պետութեան թողտուութեամբ՝ լծւում են շարքային քաղաքացիները եւ քրիստոնէութեան հետքերի ոչնչացումը ձեռք է բերում զանգուածային ու, ցաւօք սրտի, անդառնալի բնոյթ:

Քրիստոնէութեան հետքերը հանգիստ չեն տալիս թուրքական պետութեան կառավարող շրջանակներին ոչ միայն երկրի հեռաւոր արեւելքում, այլեւ հէնց սրտում՝ բազմամիլիոն բնակչութիւն ունեցող, Եւրոպայի ու Ասիայի խաչմերուկում գտնուող, համաշխարհային քաղաքակրթական արժէքներին հետամուտ լինելուն յաւակնող Ստամպուլում: Դրա վերջին վկայութիւնն է ներկայում թանգարանի կարգավիճակ ունեցող, բայց եւ աշխարհի ուղղափառ քրիստոնէական ամենամեծ եկեղեցիներից մէկը համարուող 1500-ամեայ Սուրբ Սոֆիա տաճարը մզկիթի վերածելու Թուրքիայի Հանրապետութեան նախագահ Էրտողանի որոշումը:

«Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան-հիմնարկ» հիմնադրամը այդ որոշումը գնահատում է որպէս պետական մակարդակով իրականացուող մշակութային ցեղասպանութեան դրսեւորում: Ցեղասպանական իւրաքանչիւր գործողութիւն դատապարտելի է եւ պատասխանատուները ենթակայ են պատժի, քանի որ ցեղասպանութիւն յանցագործութիւնը վաղեմութեան ժամկէտ չունի:

Համանախագահները Ողջունեցին Հայաստանի Եւ Ազրպէյճանի Արտաքին Գործոց Նախարարներուն Բանակցելու Պատրաստակամութիւնը

ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խումբի համանդիպումէն ետք համանա խագահներ Իկոր Փոփով (Ռուսիա), Սթեֆան Վիսքոնթիի (Ֆրանսա), Էնդրիու Շոֆըր (Միացեալ Նահանգներ), ինչպէս նաեւ ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Անճէյ Քասփրչիք հանդէս եկան յայտարարութեամբ:

Համանախագահներուն յայտարարութեան մէջ նշուեցաւ, որ, համաձայն առկայ տեղեկատուութեան, Ազրպէյճանի եւ Հայաստանի սահմանին իրավիճակը Յուլիս 15-ի կանուխ առաւօտէն կը մնայ համեմատաբար հանգիստ:

«Համանախագահները եւ ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչը կ՚ողջունեն ռազմական գործողութիւններու նուազումը եւ կոչ կ՚ուղղեն կողմերուն՝ ամէն ջանք գործադրելու եւ շարունակելու լարուածութեան մեղմացումը:

«Համանախագահները նաեւ կողմերուն կոչ կ՚ուղղեն՝ ձեռնպահ մնալու բորբոքեցնող հռետորաբանութենէն եւ իրավիճակը տեղւոյն վրայ փոխելու փորձերէ: Համանախագահները կը շարունակեն շեշտը դնել խաղաղութեան գործընթացի վերականգնման նպաստող մթնոլորտի ձեւաւորման անհրաժեշտութեան վրայ:

«Անոնք կ՚ողջունեն Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարներուն հաստատումը՝ կայացնելու բանակցութիւններ դարաբաղեան տագնապի կարեւորագոյն հայեացքներուն ուղղութեամբ որքան կարելի է շուտ եւ կարեւոր նկատելով ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խումբի համանախագահներուն այցելութիւնը տարածաշրջան, երբ իրավիճակը արտօնէ»:

Հայ-Ազրպէյճանական Սահմանին Վրայ Յարաբերական Հանդարտութիւն Կը Տիրէ

15 Յուլիսին հայ-ազրպէյճանական սահմանային վիճակը յարաբերաբար հանգիստ եղած է: Այս մասին յայտնեց Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան մամլոյ բանբեր Շուշան Ստեփանեան:

Դիմատետրի իր էջին վրայ ան գրած է, որ սահմանին վրայ կը պահպանուի զինադադար: Դէպքեր եւ թիրախաւորուած կրակոցներ չեն արձանագրուած: Իրավիճակը սահմանի ամբողջ երկայնքով Հայաստանի զինուած ուժերու ստորաբաժանումներու լիակատար վերահսկողութեան ներքեւ է: Ան կոչ ուղղած է՝ ուշադրութիւն չդարձնելու Հայաստանի զինուած

ուժերուն մասին պարբերաբար ապատեղեկատուութիւն տարածող ազրպէյճանական քարոզչական հրապարակումներուն:

Ըստ անոր՝ ծաւալած գործողութիւններուն ընթացքին տարբեր աստիճանի վիրաւորուած տասը զինուորներ այժմ բուժում կը ստանան: Մէկ զինուոր ծայրայեղ ծանր վիճակի մէջ է: Հինգ զինուորներու վիճակը կը գնահատուի միջին ծանրութեան՝ դրական փոփոխութիւններով: Միւսները յառաջիկայ մէկ շաբաթուան ընթացքին կրնան վերադառնալ իրենց շարքերը:

Ազրպէյճանական կողմը 12-14 Յուլիսի կէսգիշերը 50-է աւելի արկ կիրարկած է հայկական բնակավայրերու ուղղութեամբ: «Արմէնփրես»-ին հաղորդումով՝ այս մասին 15 Յուլիսին Իջեւանի ճգնաժամային տեղեկատուական կեդրոնին մէջ տեղի ունեցած զրոյցի ընթացքին ըսած է պաշտպանութեան նախարարութեան Վազգէն Սարգսեանի անուան զինուորական համալսարանի հրամանատարական բաժինի պետ Արծրուն Յովհաննիսեանը:

Ան ցոյց տուած է այդ արկերու բեկորներէն մէկը՝ նշելով, որ նման շատ բեկորներ գտնուած են:

«Ճիշդ է, կը պահպանուի զինադադարի դրութիւնը, բայց մեր զինուած ուժերը բարձր մարտունակութեան մէջ են, զգօն են, լիարժէքօրէն կը տիրապետեն իրավիճակին, կը հետեւին թշնամիի զարգացումներուն եւ պատրաստ են թշնամիի որեւէ սադրանքին՝ ցամաքային թէ օդային, անհրաժեշտ հակահարուած տալու», ըսած է Յովհաննիսեան:

Ան աւելցուցած է, որ Ազրպէյճանի զինուած ուժերը, որոնց կարգին՝ սահմանային ծառայութիւնը, վերջին օրերուն Տաւուշի ուղղութեամբ կիրարկած են իրենց բանակային կեդրոնին մէջ եղած գրեթէ ամբողջ զինանոցը, բացառութեամբ քանի մը միջոցներէ:

«Անոնք են, մասնաւորապէս, բոլոր տրամաչափի, բոլոր տեսակի հրաձգային զէնքերը՝ գնդացիրներ, ականանետներ եւ այլն, հրետանային միջոցներ՝ 122 եւ չի բացառուիր նաեւ աւելի մեծ տրամաչափերու: Հարուածային թռչող սարքերէն, ըստ էութեան, եթէ չեմ սխալիր, մենք առաջին անգամ կը տեսնենք իսրայէլական այդ տեսակը, մինչ այդ կիրարկուած են այլ տեսակի հարուածային անօդաչու թռչող սարքեր», ըսաւ ան:

Ըստ Յովհաննիսեանի՝ մեր հակաօդային պաշտպանութեան միջոցները աւելի քան 10 միաւոր անօդաչու թռչող սարքեր խոցած են այս օրերուն: Անոնց մէջ կը մտնեն ինչպէս սովորական հետախուզական ու փոքր մարտավարական խնդիր կատարող անօդաչու թռչող սարքերը, այնպէս ալ հարուածին եւ թանկարժէք Hermes-900-ը սարքերը:

Ան բարձր գնահատած է զինուած ուժերուն կողմէ ազրպէյճանական անօդաչու թռչող սարքեր խոցելու արդիւնաւէտութիւնը: «Մեր զինուած ուժերու ամբողջ ստորաբաժանումը խոցած է թշնամիի 13 անօդաչու թռչող սարք, որոնցմէ 10-ն՝ հարուածային եւ 3-ը՝ հետախուզական: Ասիկա բաւական բարձր ցուցանիշ է արդիւնաւէտութեան տեսանկիւնէ», ըսած է Արծրուն Յովհաննիսեան:

Ան հաստատած է, որ 14 Յուլիսին, ժամը 18:00-ի դրութեամբ իրավիճակը հայ-ազրպէյճանական սահմանին լարուածութիւն աստիճանականօրէն նուազած է, իսկ կէսգիշերէն ետք կրակոցները գրեթէ լիարժէք դադրած են:

«Ազդակ»-ի 12-րդ Առցանց Լսարան. «Ինքնութեան Յղացքի Տարբերութիւններ Կան Հայաստանի Եւ Սփիւռքի Մէջ» Կ՚ըսէ Փրոֆ. Խաչիկ Թէօլէօլեան

«Ազդակ»-ի 12-րդ առցանց լսարանի նիւթն էր «Միջազգային սփիւռքագիտութիւնն ու հայկական սփիւռքը»: Զեկուցաբերն էր գիտական շրջանակներուն ծանօթ անուն, միջազգային սփիւռքագէտ փրոֆ. Խաչիկ Թէօլէօլեան: Զեկուցում-քննարկումը վարեց «Ազդակ»-ի ելեկտրոնային բաժինի աշխատակից Մինաս Հանս Քէհեան:

Փրոֆ. Թէօլէօլեան անդրադարձաւ իր հիմնադրած սփիւռքեան հարցերու ուսումնասիրութեան յատկացուած գիտական պարբերաթերթին: Ան ժամանակագրական փուլերով միջազգային համեմատական սփիւռքագիտութեան սահմանումներուն հոլովոյթը ներկայացուց: Հրէական, հայկական եւ յունական սփիւռքները ամէնէն դասականները նկատելէ ետք, Թէօլէօլեան խօսեցաւ գաղթականական ալիքներու բերումով ձեւաւորուած ափրիկեան սփիւռք երեւոյթին մասին. առհասարակ գաղթականական զանգուածային ներհոսքները ընդգծելով իբրեւ մղիչ ուժը սփիւռքներու գոյառման եւ ձեւաւորման: «Սփիւռքները ո՛չ միայն տնտեսական, այլ նաեւ քաղաքական ուժ են» հաստատեց սփիւռքագէտ Թէօլէօլեան, որ կեդրոնացաւ նաեւ յետգաղութային գաղափարախօսութեան վրայ:

Անդրազգայինի եւ աշխարհայնացածի ուղղութիւններուն մասին ընդգծումներ կատարելէ ետք փրոֆ. Թէօլէօլեան թուային սփիւռքի իւրայատկութիւնները լուսաբձակի տակ առաւ եւ բացատրեց անդրազգային եւ անդրպետական եզրերու բովանդակային տարբերութիւնները:

Սփիւռք սահմանումի համաձայնութեան բացակայութիւնը շեշտելէ ետք փրոֆ. Թէօլէօլեան բացատրեց սփիւռքեան իբրեւ երեւոյթ՝ բազմավայր արեւելումի խնդիրը եւ բանաձեւեց. «Ինքնութեան հասկացողութեան եւ ընկալումի տարբերութիւններ գոյութիւն ունին Հայաստանի եւ սփիւռքի մէջ»:

Մասնագիտական զեկուցումին յաջորդեց մէկուկէս ժամ տեւած քննարկում: Քննարկումի համակողմանիութեան նպաստեց 15 տարբեր երկիրներէ մասնակցող լսարանականներու աշխարհագրական պատկերը:

WWW.AZTARAR.COM

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Մեծ Հրդեհ՝ Իրանի Պուշահր Նաւահանգիստի Մէջ

Հարաւային Իրանի Պուշահր նաւահանգիստին մէջ ծագեցաւ հրդեհ մը, որուն բոցերը տարածուեցան առնուազն երեք նաւերու վրայ: Այս մասին հաղորդեց «Ռոյթըրզ»-ը՝ յղում կատարելով իրանեան աղբիւրներու:

Իրանեան «Թասնիմ» լրատու գործակալութիւնը իր կարգին հաղորդեց, որ հրդեհը կլանած է առնուազն եօթը նաւեր:

Լիպիոյ Խորհրդարան. «Եգիպտոս Թրքական Ներխուժումը Դիմակայելու Համար Միջամտելու Իրաւունքը Ունի»

Լիպիոյ խորհրդարանը յայտարարեց, որ կ՚ողջունէ «թուրք բռնագրաւողը» պարտութեան

մատնելու Լիպիոյ եւ Եգիպտոսի ջանքերուն մէկտեղումը՝ աւելցնելով, որ եգիպտական զինեալ ուժերը իրաւունք ունին երկու երկիրներուն հասարակաց ազգային անվտանգութեան պահպանման համար միջամտելու:

Լիպիոյ խորհրդարանը Չորեքշաբթի օր առտու հաղորդագրութիւն մը հրապարակելով յայտարարեց, որ եգիպտական բանակը իրաւունք ունի Լիպիոյ մէջ միջամտելու, եթէ երկու երկիրներուն ազգային անվտանգութեան սպառնացող վտանգ մը նկատէ:

Խորհրդարանը յայտնեց, որ Լիպիան բացայայտ թրքական միջամտութեան եւ գերիշխանութեան ոտնահարման կ՛ենթարկուի՝ երկրին արեւմուտքին մէջ գործող միլիսներուն օրինութեամբ:

Պատասխանելով Եւրոպական Միութեան՝ «Ս. Սոֆիան Թուրքիոյ Սեփականութիւնն է» Կ՛ըսէ Աքսոյ

Պոլսոյ Ս. Սոֆիա տաճարի կարգավիճակի փոփոխութեան որոշումը Թուրքիոյ գերիշխան իրաւունքն է, եւ ոչ ոք կրնայ այդ հարցին միջամտել: «Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ այս մասին յայտարարած է Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Համի Աքսոյ՝ պատասխանելով Եւրոպական Միութեան արտաքին քաղաքականութեան բարձրագոյն յանձնակատար Ժոզեփ Պորելի յայտարարութեան:

Պորել յայտնած էր, որ Եւրոպական Միութեան անդամ երկիրներու արտաքին գործոց նախարարները երկուշաբթի օր Պրիւքսելի մէջ գումարուած նիստի ընթացքին միաձայնութեամբ որոշած են Թուրքիոյ կոչ ուղղել՝ ջնջելու Ս. Սոֆիա տաճարին մէջ նամազներ կատարելու մասին որոշումը:

«Անգամ մը եւս կ՛ընդգծենք, որ Ս. Սոֆիան Թուրքիոյ սեփականութիւնն է, եւ անոր վերաբերեալ որեւէ նախագիծ, ներառեալ՝ կարգավիճակի փոփոխութիւնը, կը վերաբերի հանրապետութեան գերիշխանութեան», կը նշուի Աքսոյի յայտարարութեան մէջ:

Անոր համաձայն, իր նոր կարգավիճակին շնորհիւ Ս. Սոֆիայի դռները բաց պիտի ըլլան բոլոր կրօններու ներկայացուցիչներուն համար:

«Բոլոր ուզողները կրնան այցելել այդ հրաշալի վայրը: Բացի ատկէ, Ս. Սոֆիայի մէջ աշխատանքները պիտի չվնասեն համաշխարհային մշակութային ժառանգութեան ցանկին մէջ պահպանուելու չափանիշներուն», նշած է Աքսոյ:

www.kantsasar.com

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Դատապարտելը Ընդունելի Նուազագոյնն Է

Ս. ՄԱՀՍԷՐԷՃԵԱՆ

Տաւուշի սահմանէն Հայաստան թափանցելու եւ հայկական գիւղեր ռմբակոծելու ազերիական նորագոյն ոտնձգութիւնը պատշաճ հակահարուածը ստացաւ եւ ձախողութեան մատնուեցաւ: Ունեցանք 4 նահատակ (ըստ 15 Յուլիսի պաշտօնական տուեալներու), վիրաւորներ, նիւթական վնասներ, սակայն թշնամիին կորուստները աւելի մեծ են: Այդ կորուստը չի չափուիր միայն ազերիական բանակի զոհերով ու զինուորական սարքերու կործանումով, այլ նաեւ քաղաքական ու քարոզչական գետիններու վրայ բացայայտ խայտառակութեամբ: Ալիեւ եւ իր զինակիցները, որոնք կը փորձէին մանր «Ապրիլեան պատերազմ» մը սարքել եւ խաղաքարտեր ապահովել, նահանջի մատնուեցան նա՛եւ քաղաքական բեմին վրայ. Անոնց միակ «շահը» եղաւ այն, որ յաջողեցան ազերի ամբոխները ոտքի հանել հրապարակային ցոյցերով եւ Ղարաբաղի մասին սին բացագանչութիւններով: (Այս բոլորը յստակ պատգամ են նաեւ մեզի, որ պէտք է մի՛շտ պատրաստ ըլլալ՝ նման արկածախնդութիւններ գետնի վրայ պատժելու համար):

Փաստօրէն, ազերիական յարձակումը ընդհանուր առմամբ դատապարտանքի եւ ինքնազսպումի յայտարարութիւններու ալիք մը տարածեց ամէնուրեք: Ի մտի չունինք միայն հայկական բեմը, ուր միակամութիւնն ու միասնականութիւնը վերականգնեցան հերթական անգամ, իսկ սահմանային շրջաններու բնակիչները տեսան, որ հայրենի հողին կառչած մնալու իրենց հաստատակամութիւնը առանձնակի երեւոյթ չէ, որովհետեւ իրենց կողքին ունին ամբողջ Հայաստանը, թէ՝ արցախցին պատրաստ է իր զէնքով օգնութեան փութալու տաւուշցիին կամ հայկական որեւէ այլ վտանգուած շրջանի հայրենակիցին, իսկ Սփիւռքը պատրաստ է իր ամբողջ կարելիութիւնները լծելու նոյն նպատակին: Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի յայտարարութիւնը միայն մէկ օրինակ է համայն հայութեան պատրաստակամութեան:

***

Պահ մը կանգ առնենք ազերիներուն կողմէ հնարուած եւ Թուրքիոյ օրհնութիւնը վայելող «մանր ճակատում»ին արտաքին արձագանգներուն վրայ: Աւելորդ է այստեղ ցանկագրել արեւմտեան աշխարհէն մինչեւ հիւսիս ու հարաւ ի յայտ եկած կեցուածքները: Զանոնք կարելի է բաժնել երեք գլխաւոր խմբակներու:

Ա. Առանց բառերը ծամծմելու դատապարտանք՝ ազերիական յելուզակութեան եւ զօրակցութիւն Հայաստանին:

Բ. Ճակատող կողմերը իբրեւ թէ հաւասարակշռուած ակնոցով դիտելու ճիգ, հետեւաբար երկու կողմերը ինքնազսպումի, լարուածութիւնը դարմանելու հրաւիրելու կոչեր:

Գ. Զօրակցութիւն Ազրպէյճանին: Այս «փաշանգ»ին մէջ որբ մնաց Թուրքիան, իսկ «Ազրպէյճանի հողերուն ամբողջականութեան զօրակից» ըլլալու Ուքրանիոյ կեցուածին դէմ Հայաստան առաւ անմիջական հակազդեցութեան ճիշդ քայլ: (Չենք հաւատար, որ Ուքրանիա այդքան տգէտ է եւ անծանօթ՝ պատմական տուեալներուն…):

Չենք ուզեր մտնել իւրաքանչիւր կողմնորոշումի դրդապատճառներուն յետին ծալքերէն ներս, թէ՝ ո՞վ ի՛նչ հաշիւներով կը փորձէ շինծու «հաւասարակշռութիւն» խաղալ: Միամիտ ալ չենք, չտեսնելու համար, թէ նման կեցուածքներ մեզմէ անկախ, նա՛եւ արդարութեան ու խաղաղութեան հետամտութենէ անկախ հաշիւներով հրապարակ կը նետուին: Սակայն մենք, եւ մեզի նման՝ ծուռ հաշիւներու ահագին տուրք վճարողներ արդար իրաւունքը ունին սպասելու, պահանջելո՛ւ, որ միջազգային ընտանիքը նման աղաղակող թշնամանքներու դիմաց կանգ չառնէ լոկ դատապարտանքի եւ ինքնազսպումի կոչերով (որքան ալ որ ողջունելի ըլլան անոնք):

Միջազգային օրէնքն ու արդարութիւնը, նախայարձակ եւ թշնամանք հրահրող կողմերու դէմ, ունին նա՛եւ այլ հնարաւորութիւններ, որոնք կը կոչուին ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑ:

Ազրպէյճանը դատապարտելէ անդին, պէտք է անոր դէմ որդեգրել նաեւ համապատասխան պատժամիջոցներ, որպէսզի ան միանգամընդմիշտ հրաժարի հարցերը զէնքի միջոցով լուծելու իր անհիմն երազներէն (որոնք քանիցս յօդս ցնդած են):

Ազէպէյճանի հոգատար-հովանաւոր «եղբայր»ը եւս՝ Թուրքիան, պէտք է խստագոյն պատժամիջոցներու ենթարկել, ո՛չ միայն անոր համար, որ կը հրահրէ Ազրպէյճանի ռազմատենչութիւնը եւ զայն կը խրախուսէ յաճախակի արկածախնդրութիւններու դիմելու՝ հետեւելու իր ոճրածին վարքագիծին, այլ նաեւ անոր համար, որ Թուրքիոյ հեռաւոր ու մօտիկ անցեալը, այսօ՛րը բեռնաւորուած են ոճրային արարքներով ու միջամտութիւններով: Հայաստանի, Կիպրոսի, Սուրիոյ, Իրաքի եւ այլոց դէմ անոր քանդիչ վարքագիծը եթէ ունին երկար պատմութիւն, անոր նորագոյն էջերը կ'արձանագրուին այսօր, ծայրայեղական զինեալներու աջակցութեամբ, Լիպիոյ, Եգիպտոսի, արաբական երկիրներու դէմ գործողութիւններով, հասնելով… Չինաստան (ույղուրներու հարցերուն շահագործումով), իսկ Այա Սոֆիա տաճարին տագնապը պարզապէս նորագոյն մասնավճարն է այն «տուրքերուն», որոնք Թուրքիա կը գանձէ եւրոպացի դաշնակիցներէն՝ գաղթականներու եւ այլ տագնապներ շահող խաղաքարտի վերածելով:

***

Կրկնենք. Ազրպէյճանի ու Թուրքիոյ, անոնց նման՝ թշնամանք, ատելութիւն, ուրիշի հողը բռնագրաւելու-բռնակցելու ելլողներու հանդէպ բաւարար չեն ամէնէն ուժգին եւ խարանող դատապարտանքներն անգամ: Արդարութիւնը կը պահանջէ, միջազգային ընտանիքն ու Օրէնքը կը պահանջեն, որ անոնք ենթակայ դառնան պատժամիջոցներու:

Եւ պատժամիջոցները ինչո՞ւ վերապահուած պիտի ըլլան «ընտրեալներու», որոնք յաճախ ամէնէն անարդար եւ անմարդկային պայմաններուն կը մատնուին անտեղի պատժամիջոցներու հետեւանքով: Կարելի է երկար ցանկեր կազմել նման վերաբերմունքի ենթարկուողներով, յիշատակենք գոնէ Լիբանանը, Սուրիան, պաղեստինցիները, Իրանը:

Արդարութիւնը, ոճիրներու եւ թշնամական յարձակումներու կանխարգիլումը կը հարկադրեն, որ այսպիտի կացութիւններու դիմաց, դատապարտանքը ըլլայ նուազագոյնը:

Իսկ մենք գիտենք, թէ Հայաստանի ու Արցախի մէջ ամէն օր կը կրկնենք Սարդարապատը: Գիտենք ու համոզուած ենք, որ հայկական կողմին համար նահանջի տեղ չկայ, որեւէ ընկրկում՝ լի է վտանգաւոր հետեւանքներով: Մենք ունին միայն մէկ ընտրանք. Հիմնականին մէջ վստահիլ մեր բազուկին ու սեփական միջոցով պատժել նախայարձակը, կրկնել յաղթանակները, ամրագրել միասնականութիւնը:

www.aztagdaily.com

هاي فود
HYE FOOD
بورك بالجبن
Cheese Beorag
كبة أقراص
Kebbeh Eras
مانتي
MANTE
كبة بالصينية
Kebbeh Bel Sayniyeh
Soubereg
سوبورك
سجق
SUJUK
سمسك باللحم
SAMSAK
سمسك باللحم والأرز
SAMSAK WITH MEAT & RICE
خبز بالطحينة
Tahini Bread
HYE BAKLAVA
هاي بقلاوة
Սիրելի՛ քուէյթաՀայեր
Այս տասը ճաշատեսակները կրնաք գնել սառած
վիճակի մէջ, Ազգային Առաջնորդարանէն, ամէն
օր ժամը 8:30-էն 1:30, բացի Կիրակի օրերէն:

ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ԳՐԻՉՆԵՐ

ԿՌԻՒ ԹԷ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ

Ազրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ կրկին սխալեցաւ:

Ազրպէյճանի բարբարոսները կրկին փորձեցին ու ձախողեցան:

12 Յուլիս 2020-ին, Ազրպէյճանի կողմէ ռազմական գործողութիւն մը տեղի ունեցաւ երկու օրերու տեւողութեամբ: Ազրպէյճանի սահմանապահ ուժերու զինաձառայողները փորձեցին մօտենալ հայկական սահմանին՝ ստեղծելու համար խուճապ, սակայն կրկին հայ զինուորը, ինչպէս միշտ, պատրաստ էր հակադարձելու թշնամիին:

Թէժ կռիւ էր: Սակայն մեր տղաքը ետ մղեցին ու տապալեցին ոսոխը:

Նահատակուեցան չորս քաջարի հայորդիներ, հազարապետ՝ Գարուշ Համբարձումեան, քափիթեն՝ Սօս Էլբակեան, տասնապետներ՝ Սմբատ Գաբրիէլեանն ու Գրիշա Մաթեւոսեան:

Մենք կը խոնարհինք մեր նահատակ հերոսներու յիշատակին: Անոնք արժանի են ամէն յարգանքի, որովհետեւ անվախօրէն դէմ դրին անգութ թշնամիին ու մեր սահմանը պաշտպանեցին իրենց կեանքով: Անոնք խաղաղութեան հաւատացողներ են, սակայն միշտ պատրաստ են կռուելու հանուն Հայրենիքի ապահովութեան:

Բիւր յարգանք անոնց:

Մելին Մելքոնեան
9-րդ Կարգ

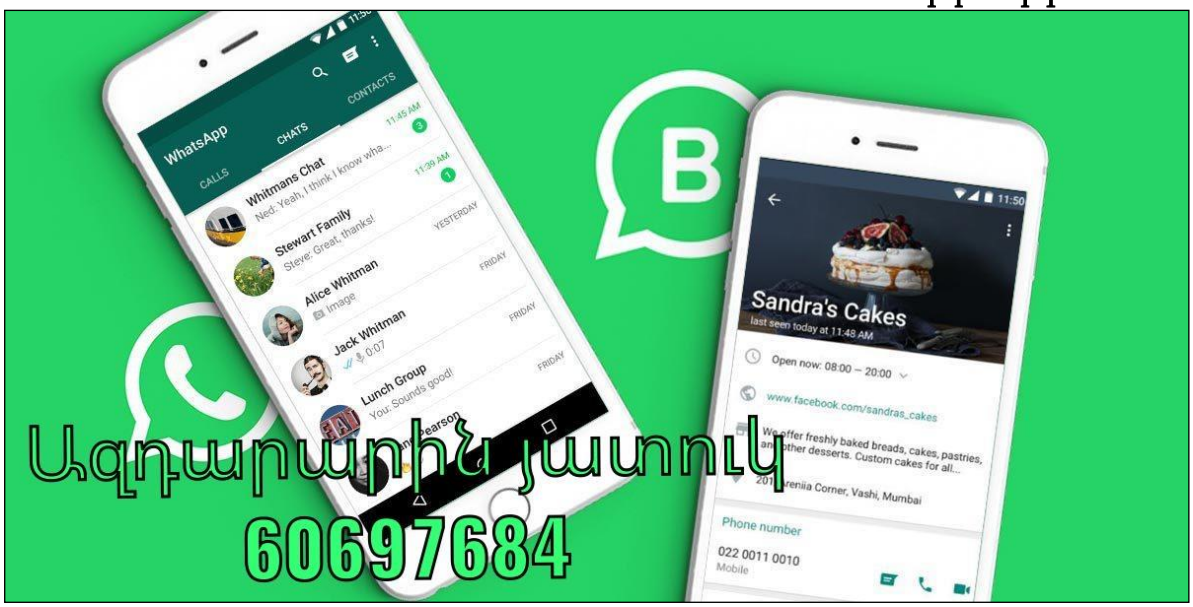

ԱՅԼԱԶԱՆ

8 Պատճառ Երեխաներուն Ձեռքը Ելեկտրոնային Գործիք Չտալու

Ելեկտրոնային սարքերէ կախուածութիւնը դարուս մեծագոյն խնդիրներէն մէկն է: Այս կախուածութիւնը բացասաբար կ՚ազդէ մանաւանդ երեխաներուն վրայ: Իսկ ամենացաւալին այն է, որ շատ մը ծնողներ իրենք կը քաջալերեն երեխաները՝ օգտագործելու ելեկտրոնային գործիքները՝ պարզապէս անոնց գանգատները չլսելու եւ «անձնական հանգիստ»-ը ապահովելու համար:

Մինչդեռ կան լուրջ պատճառներ, ըստ որոնց, չի թոյլատրուիր մինչեւ 12 տարեկան երեխաներուն ձեռքը ելեկտրոնային սարքեր տալ:

Ստորեւ կը ներկայացնենք 8 համոզիչ պատճառները:

1-Տարիք

Մանկաբուժներու կարծիքով, 0-3 տարիքը շատ կարեւոր է տեսողութեան զարգացման, խօսքի ձեւաւորման եւ երեխայի բառապաշարի զարգացման ու հարստացման համար: Մինչեւ 3 տարեկան երեխաներուն համար յատկապէս կարեւոր է հնարաւորինս շատ խօսիլ ծնողներուն ու շրջապատին հետ, եւ ոչ թէ՝ մօր սմարթֆոնին հետ…

2-Կախուածութիւն

Ելեկտրոնային սարքերէ կախուածութիւնը կը սկսի շատ փոքր տարիքէն: Որքան որ ալ ծնողները իրենք զիրենք համոզեն ու արդարացնեն, որ այդ սարքերու օգտագործման սահմանափակումներ ճշդած են, պիտի գայ օրը, երբ երեխան աւելին ու աւելին պիտի պահանջէ եւ պիտի չբաւարարուի ճշդուած ժամերով:

3-Վտանգաւոր Ճառագայթում

2011-ին Առողջապահութեան համաշխարհային կազմակերպութիւնը եւ Քաղցկեղի ուսումնասիրութեան միջազգային գործակալութիւնը բջիջային հեռախօսներու եւ անլար այլ սարքերու ռատիոճառագայթումը դասակարգուած են քաղցկեղ պատճառող ազդակներու շարքին:

4-Ուղեղի Բթացումը

Ամերիկեան լուրջ ուսումնասիրութիւններ կը հաստատեն, որ ելեկտրոնային սարքերուն առջեւ երկար ժամանակ անցընող երեխաներուն ուղեղը քառապատիկ ծանրաբեռնուած կ՚ըլլայ պիտանի եւ ոչ պիտանի տեղեկութիւններով. հետեւաբար երեխաները դժուար թէ զանազանեն հիմնականը երկրորդականէն, եւ քիչ-քիչ անոնց մօտ կը նուազին կշռադատութեան եւ ինքնակարգաւորման ունակութիւնները:

5-Զարգացման Յապաղում

Գիտնականներու կարծիքով, աշխուժ կեանքը կը բարելաւէ ուշադրութիւնը եւ նորը ընկալելու ու իւրացնելու ունակութիւնը: Անոնք կը պնդեն, որ ելեկտրոնային սարքերու գործածութիւնը կը վնասէ երեխաներու զարգացման եւ բացառաբար կ՚ազդէ անոնց ուսումին, տրուած ըլլալով, որ անոնք ժամերով կը զամուին այդ սարքերուն առջեւ՝ կամաց-կամաց մոռնալով խաղը, վազքը, ցատկռտուքը եւ այլն…

6-Քունի Դժուարութիւն

Ելեկտրոնային սարքերու կապոյտ լուսարձակումը կ՚արգիլէ երեխային բնական ձեւով քունի անցնելուն, ինչ որ պատճառ կը դառնայ անոր հանգիստի ժամերու կրճատման եւ անքնութեան:

7-Հոգեբանական Խանգարումներ

Համացանցային կախուածութիւնը, հոգեբաններու կարծիքով, հոգեբանական լուրջ հարցեր կրնայ ստեղծել երեխային մօտ՝ մեկուսացում, ինքնամփոփում, ընտանիքի անդամներուն եւ տարեկից երեխաներու հետ յարաբերելու դժուարութիւն եւ նոյնիսկ՝ ընկճախտ:

8-Իրականութենէն Անջատում

Շուէտական ուսումնասիրութիւն մը հաստատած է, որ իրենց մանկութիւնը բնական ապրող եւ ելեկտրոնային սարքեր քիչ օգտագործող երեխաները հետագային աւելի իրապաշտ եւ ինքնուրոյն մարդիկ կը դառնան, մինչդեռ համացանցային կախուածութիւն ունեցողները կ՚անջատուին իրականութենէն եւ ապագային զանազան դժուարութիւններ կը դիմագրաւեն եւ յուսախաբութիւններ կ՚ապրին:

Ելեկտրոնային սարքերը ժամանակակից կեանքի անբաժան մասն են: Պէտք է երեխային սորվեցնել անոնց ճիշդ օգտագործումը, բայց՝ ոչ շատ փոքր տարիքէն, եւ անշուշտ պէտք է սահմանափակել անոնց օգտագործման ժամանակահատուածը:

Փոքր տարիքին երեխան պէտք ունի խօսակիցի, իրեն հետ խաղացողի, իրեն պատմութիւն պատմողի, պտոյտի տանողի եւ ոչ թէ՝ ծնողքին սմարթֆոնին:

www.kantsasar.com

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆԸ

Որ Ապրեմ Երկար

Շնորհակալ եմ ձեր լաւ խօսքերից.
Բարի, բարեսիրտ ձեր մաղթանքներից՝
Որ ապրեմ երկար, որ լինեմ առողջ,
Բախտս վայելեմ առօք ու փառօք,
Խուսափեմ ցրտից, յուզմունքից, վէճից
Ու սրտիս մօտիկ չընդունե՛մ ոչինչ…
Ես համաձայն եմ, բայց, բարեկամներ,
Ես ինչպէ՞ս մնամ պաղ ու անտարբեր,
Ինչպէս անցնեմ ու չտեսնելու տամ
Կիսաքաղց ծերին, մուրացիկ մանկան,
Տեսնեմ վտանգը ու չտագնապեմ,
Տեսնեմ կեղծիքը ու չծառանամ,
Տեսնեմ սադրանքը ու չզայրանամ,
Կտրեմ կեանքի հետ կապերս բոլոր,
Ի՛նչ է, թէ ապրեմ աւելի երկար:
Զուր էք ինձ կարդում խրատ ու յորդոր,
Միայն ապրելը քիչ է ինձ համար:

ՍԻԼՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿԵԱՆ

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԵՐԳԻՇԱՆԿԱՐԸ

ՇԱԲԹՈՒԱՆ SUDOKU-Ն

5	3			7				
6			1	9	5			
	9	8					6	
8				6				3
4			8		3			1
7				2				6
	6					2	8	
			4	1	9			5
				8			7	9